

Møtedato: 24.04.2023
Arkivnr: 2023/24

Saksbeh/tlf:
Sykehusledelsen og stabsansatte

Sted, dato
Sandnessjøen, 18.04.2023

Styresak 38-2023   Innspill til plan 2024-2027, inkludert rullering investeringsplan – Oppdatert bærekraftsanalyse

Det vises til Helse Nords «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2024-2027, inkludert rullering av investeringsplan» hvor foretakene inviteres til å komme med innspill til plan og budsjett arbeidet. Helse Nord ber helseforetakene i tillegg om å oppdatere og styrebehandle sine bærekraftsanalyser.

Oppsummert viser bærekraftsanalysen at Helgelandssykehuset har en omstillingsutfordring i 2024 på 59,0 mill. kr før tiltak. Dette er basert på en prognose for 2023 med et negativt resultat på 10,0 mill.kr i underskudd.

Styret i Helgelandssykehuset HF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helgelandssykehuset HF vedtar denne saken som styrets innspill til plan- og budsjettarbeidet 2024-2027.
2. Styret i Helgelandssykehuset HF ber om økt investeringsramme på 85,0 mill.kr i forbindelse med overføring av all akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen.
3. Styret ber Helse Nord ta bort trekket på 4,5 mill.kr for Helgelandssykehuset i inntektsmodellen for somatikk på grunn av for høyt poliklinisk forbruk.
4. Styret i Helgelandssykehuset HF ber om økt investeringsramme på 30,0 mill.kr i fra 2025 og til og med 2027 på grunn av stort etterslep av investeringer i MTU og bygg.
5. Styret i Helgelandssykehuset HF ber om styrking av basisramme på 10 mill kr årlig til driftsmessig vedlikehold, en styrkning på 4,0 mill.kr til utdanning av spesialsykepleiere og 2,0 mill.kr til medisinstudenter.

Formål

I tråd med Helse Nords «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2024-2027 presenterer Administrerende direktør et forslag til innspill til plan og budsjettarbeidet, samt en oppdatert bærekraftsanalyse.

Vurdering

Administrerende direktør viser til vedlegg til saken *Innspill Plan 2024-2027, inkludert rullering investeringsplan og oppdatert bærekraftsanalyse*.

Den oppdaterte bærekraftsanalysen viser at Helgelandssykehuset har en omstillingsutfordring i 2024 på 59 mill. kr før tiltak. Dette er basert på en prognose for 2023 med et negativt resultat på 10 mill. kr i underskudd. Det er 52 mill. kr bak resultatkravet. Prognosen er beregnet basert på februar resultatet og vil ikke bli endret etter at resultatet for mars foreligger.

En overføring av all akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen vil bidra til å lukke dette avviket. Reduksjon i antall vaktlinjer og mer effektiv drift som følge av denne endringen er beregnet å gi en årlig besparelse på 45 mill.kr som visst i styresak 9-2023. For 2024 har vi lagt inn en halvårseffekt av denne besparelsen. I 2024 forventer vi også en helårseffekt av de gjennomførte tiltakene som blir iverksatt i løpet av 2023 jf. foretakets omfattende tiltaksplan på 170,6 mill. kr.

Administrerende direktør anbefaler styret å prioritere følgende til Helse Nord ROHF Plan 2024-2027:

1. Overføring av akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen gir behov for en betydelig tilpasning og renovering av sykehusbygget i Sandnessjøen. De bygningsmessige tiltakene medfører både vedlikeholds- og investeringskostnader. Det innebærer høyere vedlikeholdskostnader i 2023 enn det som var planlagt i budsjett. Foretaket har i eget brev anmodet Helse Nord om økt investeringsramme på 85 mill. kr til dette tiltaket, og Helgelandssykehuset ber om at dette blir innarbeidet i Plan 2024-2027. Saken behandles i styret i Helse Nord RHF 26. april 2023.
2. Innsiktsteamet i Helse Nord har vurdert og kommet frem til at det polikliniske forbruket til Helgelandssykehuset ikke er vesentlig høyere enn øvrige foretak som tidligere antatt. Administrerende direktør vurderer at grunnlaget for trekket som Helgelandssykehuset har fått i den somatiske inntektsmodellen for høyt poliklinisk forbruk ikke lenger er til stede. Helgelandssykehuset ber derfor om at trekket på 4,5 mill. kr blir avsluttet.
3. Basert på økende investeringsbehov til MTU og bygg bes det om økt investeringsramme på 30,0 mill. kr fra og med 2025 med følgende begrunnelser:

- Foretaket har et stort og økende etterslep i vedlikehold og oppgradering av medisinsk teknisk utstyr. Drift og eiendom har økende antall havari og brekkasjer på medisinsk teknisk utstyr (MTU). Foretaket forventer økende antall havarier på grunn av manglende investeringer på utstyr, dette til tross for god prioritering, metodikk og styring.
  - Foretaket har et mål om at de tiltak som gjennomføres gir oss en mulighet for arealeffektivisering med den konsekvens at leie av eksterne lokaler kan opphøre. For å få dette til må vedlikehold, oppgradering og tilpasning av egne ide lokaler prioriteres.
  - Innkjøp til blant annet MTU til DMS Sør-Helgeland og bygging av nye ambulansestasjoner er aktiviteter som faller inn under det langsiktige programmet mot å realisere Nye Helgelandssykehuset. Investeringene er imidlertid ikke en del av prosjekt Nye Helgelandssykehuset. Frem til nå har midler blitt prioritert av den ordinære investeringsrammer som igjen gir mindre investeringsrammer til annet MTU og store vedlikeholdsbehov ved alle lokasjoner i foretaket.
4. Foretaket er helt avhengig av å rekruttere godt. Samtidig er det stor konkurranse om de tilgjengelige personellressursene. Erfaring tilsier at det beste er å utdanne/videreutdanne egne leger, sykepleiere og annet helsepersonell. Ved medisinsk- og kirurgisk klinikk er det utfordringer med høy turnover på LIS 2/3. For å sikre bedre rekruttering, og stabilisering til denne faggruppen er det behov for en styrking. I 2023 har Helgelandssykehuset hatt et historisk høyt antall søkere til 15 utdanningsstillinger (3 operasjon, 5 intensiv, 3 anesthesi, 3 jordmor, 1 kreft) på 51 søkere. Det er behov for en styrking av antallet utdanningsstillinger til spesialsykepleiere. Administrerende direktør vurderer at styrking av basisramme på 4,0 mill.kr en ytterligere styrkning til utdanning.
  5. Det har vært jobbet med mottak av medisinstudenter for gjennomføring av 6 års studenter og det bes om 2,0 mill.kr til denne funksjonen. Det er opprettet kontakt og gjennomført møter/befaring sammen med Universitetet i Tromsø. Det er tilfredsstillende forutsetning for å gjennomføre 5-6 år av medisinerstudie på Helgeland, selv om mye må avklares før dette eventuelt kan iverksettes, inkludert antall studenter og finansieringsmodell. Helgelandssykehuset ser dette som et verdifullt tiltak for faglig utvikling, bredden av tilbudene i helseforetaket og for rekruttering av leger.
  6. Foretaket har stort etterslep i vedlikeholdskostnadene, noe som har medført økte investeringskostnader og leiekostnader. For å unngå ytterligere brekkasjer og vedlikeholdsetterslep er det vurderte behovet for å øke vedlikeholdskostnadene med 10,0 mill. kr i planperioden til Nye Helgelandssykehus er ferdigstilt.

Sandnessjøen, den 18. april 2023

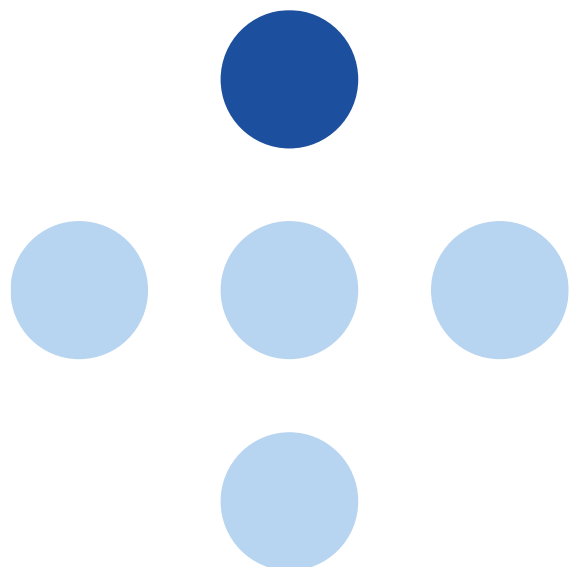
Lena Nielsen
Administrerende direktør

Vedlegg:

1. Innspill Plan 2024-2027, inkludert rullering investeringsplan og oppdatert bærekraftsanalyse
2. Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2024-2027, inkludert rullering av investeringsplan

Helgelandssykehuset HF

Innspill Plan 2024-2027, inkludert rullering investeringsplan og oppdatert bærekraftsanalyse

Innhold

Styresak 38-2023 Innspill til plan 2024-2027, inkludert rullering investeringsplan – Oppdatert bærekraftsanalyse	1
1.0 Sammen drag	7
2.0 Bakgrunn	9
3.0 Oppdatert tiltaksplan, bærekraftsanalyse, kontantstrøm og lånebehov....	10
3.2 Bærekraftsanalyse	13
3.3 Forutsetninger:	13
3.4 Bærekraftsanalyse 2024-2031	15
3.5 Kontantstrøm	18
4.0 Innspill til Driftsbudsjett 2024-2027	19
4.1 Poliklinisk forbruk	19
4.2 Vedlikeholdskostnader	19
4.3 Utdanning sykepleiere	19
4.4 Medisinstudenter	19
5.0 Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan	20
5.2 Utbytteplan ambulans ebiler	22
5.3 Generelt investeringsbehov	22
6.0 Effekt på bærekraftsanalysen av foreslåtte tiltak.....	23
7.0 Momenter som ikke er tatt inn i bærekraftanalysen	24

1.0 Sammendrag

Basert på Helgelandssykehusets resultat pr. februar 2023 er det en beregnet prognose med et underskudd på kr. 10,0 mill. kroner. Det er 52,0 mill. kr bak resultatkravet. Foretaket har en omfattende tiltaksplan på 170,6 mill. kr, og tiltaksarbeidet krever stor oppmerksomhet i organisasjonen.

Omstillingsutfordringen for 2024 vist i denne saken beløper seg til 59,0 mill. kroner. En overføring av all akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen vil bidra til å lukke dette avviket. Reduksjon i antall vaktlinjer og mer effektiv drift som følge av denne endringen er beregnet å gi en årlig besparelse på 45,0 mill.kr som visst i styresak "9-2023 Fremtidig tjeneste tilbud i Mosjøen". Etter plan skal overføringen av døgn- og akuttvirksomhet gjennomføres i løpet av våren 2024. For 2024 er det derfor lagt inn en halvårseffekt av denne besparelsen. I 2024 forventer vi også en helårseffekt av de gjennomførte tiltakene som blir iverksatt i løpet av 2023.

Overføring av akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen gir behov for en betydelig tilpasning og renovering av sykehusbygget i Sandnessjøen. De bygningsmessige tiltakene medfører både vedlikeholds- og investeringskostnader. Det innebærer høyere vedlikeholdskostnader i 2023 enn det som var planlagt i budsjett. Foretaket har i eget brev anmodet Helse Nord om økt investeringsramme på 85 mill. kr til dette tiltaket, og Helgelandssykehuset ber om at dette blir innarbeidet i Plan 2024-2027.

Bærekraftsanalysen skal gi en pekepinn på den økonomiske utvikling i foretaket og gi et bilde av resultatutviklingen, investeringsplanen, likviditet og kapitalbehov. Bærekraftsanalysen er basert på estimer og inneholder derfor flere usikkerhetsmomenter. Bærekraftsanalysen for 2024 viser at Helgelandssykehuset forverrer bærekraften sin noe før tiltak, basert på de kjente endringene i basisramme, kostnader og egne prioriteringer.

Gjennom arbeidet til innsiktsteamet i Helse Nord kommer det fram at det polikliniske forbruket til Helgelandssykehuset ikke er vesentlig høyere enn øvrige foretak. Grunnlaget for trekket som Helgelandssykehuset har fått i den somatiske inntektsmodellen for høyt poliklinisk forbruk er ikke lenger til stede. Helgelandssykehuset ber derfor om at trekket på 4,5 mill. kr blir avsluttet.

Foretaket har et stort og økende etterslep i vedlikehold og oppgradering av medisinsk teknisk utstyr. Drift og eiendom har økende antall havari og brekkasjer på medisinsk teknisk utstyr (MTU). Foretaket forventer økende antall havarier på grunn av manglende investeringer på utstyr, dette til trodd for god prioritering, metodikk og styring.

Foretaket har et mål om at de tiltak som gjennomføres gir oss en mulighet for arealeffektivisering med den konsekvens at leie av eksterne lokaler kan opphøre. For å få dette til må vedlikehold, oppgradering og tilpasning av egne lokale prioriteres.

Innkjøp til blant annet MTU til DMS Sør-Helgeland og bygging av nye ambulansegarasjer er aktiviteter som faller inn under det langsiktige programmet mot å realisere Nye

Helgelandssykehuset. Investeringene er imidlertid ikke en del av prosjekt Nye Helgelandssykehuset. Midler har derfor blitt prioritert av den ordinære investeringsrammer, som har medført at det blir mindre investeringsrammer til annet MTU og store vedlikeholdsbehov.

Basert på økende investeringsbehov til MTU og bygg bes det om økt investeringsramme på 30,0 mill. kr fra og med 2025.

Foretaket er helt avhengig av å rekruttere godt. Samtidig er det stor konkurranse om de tilgjengelige personellressursene. Erfaring tilsier at det beste er å utdanne/videreutdanne egne leger, sykepleiere og annet helsepersonell. Ved medisinsk – og kirurgisk klinikk er det utfordringer med høy turnover på LIS 2/3. For å sikre bedre rekruttering, og stabilisering til denne faggruppen er det behov for en styrking.

2.0 Bakgrunn

I "Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2024-2027, inkludert rullering av investeringsplan" inviteres helseforetakene til involvering i arbeidet med rullering av foretaksgruppens økonomiske langtidsplan og investeringsplan.

For at Helse Nord RHF skal kunne vurdere tilbakemeldingene fra foretakene må de være styrebehandlet og oversendt det regionale helseforetaket innen 29. april 2023. Tiltaksplaner for å sikre at de økonomiske kravene oppfylles i planperioden 2024-2027 og bærekraftsanalyser skal også oppdateres og styrebehandles.

Helse Nord har bedt om at styrene i helseforetakene behandler:

- Oppdatert bærekraftsanalyse og forslag til økonomisk langtidsplan for perioden 2024-2031, hvor 2024 er innrettet slik at drift og investeringer er i balanse innenfor tilgjengelige rammer.
- Foretakets prioriteringer mellom drift og investering.
- Foretakets prioriteringer knyttet til driftstiltak.
- Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan, herunder periodisering av vedtatte større prosjekter.

Fremskrevet basisramme for Helgelandssykehuset er i Budsjettbrev 1 fremstilt slik.

Basisramme 2024-2031 Helgelandssykehuset	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Vedtatt ramme 2023	1 735 521	1 735 521	1 735 521	1 735 521	1 735 521	1 735 521	1 735 521	1 735 521
Kapitalkompensasjon Helgeland		0	0	0	50 000	50 000	50 000	50 000
Videreført tilleggsbevilgning	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Samvalgskoordinator	-500	-500	-500	-500	-500	-500	-500	-500
Styrking HF estimat	7 271	14 570	21 855	29 140	29 140	29 140	29 140	29 140
Sum	1 777 292	1 784 591	1 791 876	1 799 161	1 849 161	1 849 161	1 849 161	1 849 161

Dette gir foretaket en styrkning i årene fremover. Tilleggsbevilgning på 21,0 mill.kr for omstillingsutfordring i 2023 er ikke videreført. Midler til Samvalgskoordinator er trukket tilbake.

3.0 Oppdatert tiltaksplan, bærekraftsanalyse, kontantstrøm og lånebehov

Helgelandssykehuset HF leverte et driftsmessig resultat for 2022 på 125,7 mill. kr. i underskudd, og avviket fra resultatkravet ble på 141,7 mill. kr.

Oppdaterte økonomiske rammer reduserer risiko for ikke å oppnå resultatkravet. Etter regnskapet i februar viser imidlertid prognosen et underskudd på -10 mill. kroner. Det antyder at foretaket ikke greier å oppnå resultatkravet i 2023. Det har vært forespeilet en ny tiltakspakke 5 hvis foretaket ikke greier å snu driften i tilstrekkelig positiv retning. Innføring av ytterligere tiltak som skal gi effekt i 2023 er krevende, da innføring av allerede vedtatte tiltakspakker ennå ikke er ferdigstilt.

Omstillingsplanen bør sees over to år, da vi ikke vil se en helårseffekt i 2023. I tillegg har styret i Helgelandssykehuset vedtatt å flytte all akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen (styresak 9-2023). Den økonomiske gevinsten ved å redusere antall vaktlinjer og døgndrift er beregnet til ca. 45. mill. kr per år, og vil uten sammenlikning være det viktigste tiltaket for å gi varig bedring av foretakets økonomiske situasjon og bæreevne med tanke på videre utvikling av Nye Helgelandssykehuset. Dette sees som en del av tiltakspakke 5, men vil ikke gi en positiv økonomisk effekt i 2023. Tiltaket er derfor en del av omstillingsplanen som må sees over to år.

Overføring av akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen gir behov for en betydelig tilpasning og reovering av bygg, som vist i styresak 10-2023. Saken ble behandlet av styret i Helgelandssykehuset 22.02.23. Reoveringen og oppgraderingen medfører kostnader i form av både investeringer og vedlikehold. Dette vil bety høyere vedlikeholdskostnader for 2023 enn det som ble planlagt i budsjett. Se også kap. 5.1.

For å sikre en god prosess for overføring av tjenester og personell fra Mosjøen til Sandnessjøen har Helgelandssykehuset utarbeidet et OU-/omstillingsprogram. Fremdriften i programmet avhenger av bygningsmessige tiltak og vil kreve ekstra personellressurser i planleggings- og gjennomføringsfasen. En god og rask prosess på dette vil gi en pukkelkostnad, men vil gi en bedre og raskere effekt av tiltaket.

Det største tiltaket i Helgelandssykehuset som forventes å gi effekt i 2023 er aktivitetsbasert ressursplanlegging. Det er viktig å presisere at arbeidet ikke er et isolert, tidsbegrenset prosjekt, men innføringen av en ny metodikk for ressursplanlegging som skal bidra til mest mulig optimal planlegging av ressurser i lang tid fremover. Selv om prosjektet i hovedsak er et kvalitetsarbeid for å drive faktabasert, strukturert og samskapt planlegging, så skal forbedret planlegging gi økonomiske besparelser.

Prosjektet har hittil hatt stort fokus på enkeltelementer i prosjektet som bemanningsfaktor og kalenderplan og andre nødvendige avklaringer som vil hjelpe i det videre arbeidet, der noen enheter også har fått arbeidet godt med elementene i prosjektmetodikken, men

framover skal hele foretaket arbeide mer sammen og målrettet med denne prosjektmetodikken som er grunnsteinen i arbeidet. Dette innebærer å grundigere gjennomgå de 6 ulike fasene som gjelder bl.a. analyser for å fremskaffe ytterligere styringsinformasjon, flaskehalsarbeid, videreutvikling av felles "verktøykasse" med ressursplanleggingsverktøy, samt oppgavefordeling i og mellom enheter.

Flere av enhetene som begynte i 2021 og 2022 og dermed har lengre erfaring, viser stor forbedring i selve ressursplanleggingen i år. I mange enheter er det gjort godt arbeid knyttet til fordeling av ressurser, samsvar mellom bemanningsplan og selve arbeidsplanen som legges, og analyser viser at kvaliteten på dette aspektet av planleggingsfasen har økt betydelig. Likevel er det i begynnelsen av året utfordringer knyttet til blant annet sykefravær og andre aspekter, som gjør at ikke alle disse endringene vises i regnskapet enda. Det at planleggingsfasen viser økt kvalitet er likevel grunnleggende for å oppnå økt tiltakseffekt utover året, og ved at dette for mange nå er på plass gir også rom for å arbeide mer med de andre fasene i prosjektet. Enhetene som nylig er startet opp i 2023 har naturligvis ikke kommet like langt i arbeidet, men over tid forventes også at disse enhetene vil få økt kvalitet i planleggingsarbeidet.

Prosjektet skal også fortsette å arbeide med harmonisering mellom like enheter på klinikkene. Harmoniseringen innebærer at man ser både på ressursfordeling av helsepersonell og støtteressurser for enheter som i noen grad kan sammenlignes, men også prosesser, der målet er å komme frem til den mest optimale løsningen av ressursplanlegging.

Arbeidet med kvalitet på tjenestene vil også i 2023 ha høy prioritet. Vedtatte prioriteringer og fokusområder fra «Styresak 109-2022 Budsjett 2023» er:

- Nye Helgelandssykehuset
- Etablering av Helsefellesskap Helgeland
- Samhandling på Helgeland
- Gode pasientforløp
- Brukermedvirkning på alle nivåer
- Styrking samarbeid med samisk befolkning
- Distriktsmedisinsk senter Sør-Helgeland
- Psykisk helsevern og rus
- Kvalitet i tjenestetilbudet
- IKT, eHelse og informasjonssikkerhet
- Forskning og innovasjon
- Rekruttering og kompetanse

Nærmere redegjørelse for disse prioriteringene og satsningsområdene finnes i styresak 109/2022 «Budsjett 2023».

3.1 Omstillingsutfordring

I beregning av omstillingsutfordringen er det tatt hensyn til fremskrevet rammeendring fra Helse Nord, kjente kostnadsøkninger per nå, og noen egne prioriteringer. I tillegg forventes det en reduksjon i vedlikeholdskostnadene i 2024 sammenlignet mot 2023, da det vil gjøres ekstraordinære tiltak i forbindelse med overføring av akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen.

For 2024 har foretaket da en foreløpig omstillingsutfordring på 59,0 mill. kr før tiltak:

OMSTILLINGSUTFORDRING (mill. kroner)	
Prognose i år (Avvik fra resultatkrav):	-52,0
Økt resultatkrav RHF:	-5,0
Endring inntekter:	
Styrking HF estimat	7,3
Engangsbevilgning	-21,0
Samvalgskordinator	-0,5
Redusert rente inntekter	-2,8
SUM endring inntekter	-17,0
Endring kostnader:	
Økte avskrivninger	4,1
IKT kostnader (økning)	2,9
SUM endring kostnader	7,0
Egne prioriteringer:	
Ekstra renovering og tilpasning 2023 (Overføring døgn og akutt)	-20,0
Nye Helgelandssykehuset	-4,0
IKT, e-helse/Fresk og informasjonssikkerhet - prosjekter	-1,0
Økt aktivitet Psykisk helse og rus	1,0
Andre prioriteringer og styrkninger	2,0
SUM endring egne prioriteringer	-22,0
Sum brutto omstillingsutfordring	- 59,0
Tiltaksplan	
Gevinstrealisering innkjøp	-3,0
Tiltaksplan (Helårseffekt/nye tiltak)	-33,5
Økonomisk gevinst ifb. Overføring akutt- og døgnvirksomhet	-22,5
Uløst omstillingsutfordring	0,0

I tiltaksplanen er det lagt inn økt tiltakseffekt på grunn av helårsvirkning av tiltakene som er gjennomført i løpet av 2023. Hva som er mulig å realisere av faktiske effekter i inneværende år er imidlertid heftet med stor usikkerhet. Det er også lagt inn en halvårseffekt av estimert kostnadsreduksjon som følge av overføring av all akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen. Det er beregnet en økonomisk gevinst på ca. 45. mill.kr per år ved i hovedsak å redusere antall vaktlinjer og døgndrift, som visst i styresak "9-2023 Fremtidig tjeneste tilbud i Mosjøen".

Økt resultatkrav på 5,0 mill. kr er basert på økt resultatkrav fra 42,0 mill. kr i 2023 til 47,0 mill. kr i 2024. Styrking HF estimat er generelle styrkninger i basisrammen som ligger i Helse Nord

sin framskrivning av basisrammen. Trekket på 21,0 mill. kr er tilbakeføring av omstillingsbevilgningen fra Helse Nord tildelt i februar 2023. I tillegg er tidligere tildelte midler til samvalgskordinator trukket tilbake med 0,5 mill. kroner.

På kostnadssiden viser framskrivning av den planlagte investeringsplanen økte kostnader til avskrivninger. I tillegg forventes det noe høyere kostnader til Helse Nord IKT også i årene fremover.

Av egne prioriteringer vil det bli reduserte vedlikeholdskostnader med 20,0 mill. kroner. Dette skyldes nødvendige renoveringer/tilpasninger som må gjøres i sykehuset i Sandnessjøen i 2023 for å klargjøre overføringen av akutt- og døgnfunksjoner fra Mosjøen. Kostnader i forbindelser med Nye Helgelandssykehuset forventes å bli faset helt ut i 2024. Det forventes en liten reduksjon av kostnader i IKT, e-helse prosjekter.

Innen psykisk helse og TSB forventes det økte kostnader på 1,0 mill. kroner. I tillegg legges det inn en generell pott på 2,0 mill. kr til andre kostnadsøkninger og prioriteringer.

3.2 Bærekraftsanalyse

Bærekraftsanalysen skal gi en økonomisk pekepinn på den økonomiske utviklingen i foretaket, og gir et bilde av resultatutviklingen, investeringsplan, likviditet og kapitalbehov. Analysen skal gi grunn for å drøfte muligheter og konsekvenser og vil være et grunnlag for foretakets valg, prioriteringer og strategier. Analysen er basert på estimer og enkle framskrivninger og vil av den grunn inneholde flere usikkerhetsmomenter.

Driftsinntektene er oppdatert med framskrivning av basisramme fra Helse Nord som vises i vedlegg: «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2024-2027, inkludert rullering av investeringsplan».

3.3 Forutsetninger:

Bærekraftsanalysen bygger på følgende forutsetninger:

- Årlige inntekter er basert på vedtatte rammer i Helse Nord RHF's langsiktige plan. Kostnader er basert på siste års budsjett korrigert for kjente endringer som følge av vedtatte planer, og annen informasjon om eksterne forhold.
- Helse Nord's «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2024-2027, inkludert rullering av investeringsplan».
- Økonomisk prognose for 2023 – er et negativt resultat på 10,0 mill. kr, 52,0 mill. kr bak resultatkravet.

I forhold til Helse Nord's «Budsjettbrev 1 – Økonomisk langtidsplan 2024-2027, inkludert rullering av investeringsplan» så skal følgende legges til grunn i bærekraftsanalyse:

- Kjente driftsendringer knyttet til nye bygg, herunder midlertidige aktivitetsreduksjoner knyttet til innflytting.
- Ta høyde for egne kostnader knyttet til innføring av elektronisk kurve (FRESK) og Helhetlig informasjonssikkerhet – fase 2.
- Ta høyde for midler til nødvendig vedlikehold.
- Det er stor usikkerhet knyttet til fremtidig utvikling i rentenivået. Det skal i bærekraftanalysene legges til grunn følgende renter:
  - Lån til byggelån til og med 2017: lånerente på 2,5 % (ved flytende)
  - Lån nye investeringsprosjekter: lånerente på 3,5 %
  - Innskuddsrente: 2,5 %
  - Driftskreditt: 2,7 %

3.4 Bærekraftsanalyse 2024-2031

Med bakgrunn i forutsetningene over, redegjør vi for utsiktene for Helgelandssykehuset framover gjennom en oppdatert bærekraftsanalyse. Dette for å belyse fremtidig utvikling av resultat og likviditet basert på de forutsetninger som legges i modellen.

Bærekraftsanalyse HSYK HF (mill kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Vedtatt basisramme 2023-2030	1 735,5	1 735,5	1 735,5	1 735,5	1 735,5	1 735,5	1 735,5	1 735,5	1 735,5
Styrkning HF estimat		7,3	14,6	21,8	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1
Engangsbevilgning	21,0								
Tilleggsbevilgning, ekstra priskompensasjon	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0
Samvalgskoordinator		-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Kapitalkompensasjon							50,0	50,0	50,0
Øvrig ramme	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2
Kvalitetsbasert finansiering	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
ISF og andre inntekter	654,5	654,5	654,5	654,5	654,5	654,5	654,5	654,5	654,5
Sum driftsinntekter	2 466,2	2 452,0	2 459,3	2 466,5	2 473,8	2 473,8	2 523,8	2 523,8	2 523,8
Budsjetterte driftskostnader, ekskl avskrivninger	2 287,0	2 287,0	2 287,0	2 287,0	2 287,0	2 287,0	2 287,0	2 287,0	2 287,0
Kostnad HN IKT	88,3	91,2	94,1	96,8	96,8	96,8	96,8	96,8	96,8
Nye Helgelandssykehuset	4,0								
Renovering og tilpasning ifb. Overføring akutt- og døgnvirksomhet	20,0								
DMS Sør-Helgeland (eksklusive Intermediære senger)	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
IKT, e-helse/Fresk og informasjonssikkerhet - prosjekter	8,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Økte leiekostnader	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9
ABIOK/Lærlinger	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Økt aktivitet Psykisk helse og rus		1,0	2,0	3,0	4,0	5,0	6,0	7,0	7,0
Styrkning nødvendig vedlikehold			10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Andre prioriteringer og styrkninger		2,0	4,0	6,0	8,0	10,0	12,0	14,0	16,0
Sum driftskostnader ekskl. avskrivninger	2 432,0	2 412,9	2 428,8	2 434,5	2 437,5	2 440,5	2 428,6	2 431,6	2 433,6
Åpningsbalanse avskrivninger									
Avskrivninger MTU, bygg og andre investeringer	57,3	61,5	63,0	65,3	65,7	65,6	69,4	73,3	74,3
Nye Helgelandssykehuset							94,7	94,7	94,7
Sum avskrivninger	57,3	61,5	63,0	65,3	65,7	65,6	164,1	168,0	169,0
Budsjettert netto renter	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1
Endring renter		2,2	2,4	2,7	3,5	4,9	7,5	9,0	8,2
Renter lån Nye Helgelandssykehuset							33,3	69,5	67,5
Netto rente	-13,1	-10,9	-10,7	-10,4	-9,6	-8,2	27,7	65,4	62,6
Totale kostnader	2 476,2	2 463,5	2 481,1	2 489,4	2 493,7	2 498,0	2 620,5	2 665,0	2 665,2
Økonomisk Resultat	-10,0	-11,5	-21,8	-22,9	-19,9	-23,2	-96,7	-140,2	-139,4
Vedtatt resultatkrav	42,0	47,0	47,0	47,0	47,0	47,0	5,0	5,0	6,0
Avvik fra resultatkrav, før effekter av vedtatte tiltak	-52,0	-58,5	-68,8	-69,9	-66,9	-70,2	-101,7	-145,2	-145,4
Tiltaksplan									
Gevinstrealisering innkjøp	0,0	3,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Tiltaksplan (Helårseffekt/nye tiltak)		33,5	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5
Økonomisk gevinst ifb. Overføring akutt- og døgnvirksomhet		22,5	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	46,0
Effekt Nye Helgelandssykehuset							42,5	42,5	42,5
Sum effekter tiltaksplan	0,0	59,0	86,0	86,0	86,0	86,0	128,5	128,5	129,5

Tabellen over viser et resultat for 2023 som er lik prognose pr. februar med et underskudd på 10,0 mill. kr.

De største endringene i denne bærekraftsanalysen sammenlignet med den bærekraftsanalysen som ble presentert styret i budsjettsaken i desember er oppdaterte rammer fra Helse Nord RHF, prioriteringer og andre styrkninger. På tiltakssiden vil det bli en besparelse på grunn av gjennomføring av tiltaket; overføring av akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen. Dette skal gi en økonomisk gevinst på ca. 45. mill. kr per år i planperioden. Effekten ved gjennomføring av Nye Helgelandssykehuset blir da redusert tilsvarende i 2029, da besparelsen ved denne flyttingen allerede er foretatt.

Bærekraftsanalysen viser en omstillingsutfordring for 2024 på 59,0 mill. kr. før tiltak.

I samråd med Helse Nord er det gjort tilpasning slik at innslag på avskrivninger mot kapitalinnskudd og redusert resultatkrav fra Helse Nord får det samme innslagspunktet.

Disse momentene er lagt inn i analysen:

IKT

Kostnadene knyttet til HN IKT er lagt inn i henhold til mottatt budsjettbrev for 2022 og fremskrevet i årene fremover, basert på årlig økning til og med 2027 med likt nivå i siste del av planperioden.

Helse Nord sine innspill til nye IKT-prosjekter er betydelige. Dette medfører betydelige kostnader for HF-ene som ikke er reflekteres i de økonomiske rammene. Foretakets kostnader for 2023 er beregnet til 8,0 mill. kroner. For resten av årene i planperioden er det forventet fortsatt høye kostnader, men noe redusert fra 2023.

Nye Helgelandssykehuset

Prosjekt Nye Helgelandssykehuset vil ha en estimert kostnad på 4.0 mill. kr i 2023. Dette er et lavere anslag enn budsjettet, men grunnet foretakets og det regionale foretakets økonomiske utfordringer ble videre utredning av byggeprosjektet i Nye Helgelandssykehuset satt på hold gjennom styrevedtak i Helse Nord 28.09.22. Etter dette har prosjektet bidratt i arbeidet med organisasjonsutvikling. Fra og med 2024 forventes det ikke aktivitet i prosjektet. Helgelandssykehuset legger til grunn at prosjektet settes i gang igjen når foretakets økonomiske bæreevne tillater det.

DMS Sør-Helgeland

Distriktsmedisinsk senter Sør-Helgeland ble etablert i første kvartal 2022, med mål om å være i full drift med alle polikliniske tilbud i løpet av 2022. Målet for DMS Sør-Helgeland er at senteret i et normalår med full drift skal kunne tilby polikliniske tjenester for 80 % av pasientene i nedslagsfeltet som i dag mottar sin behandling i Helgelandssykehuset eller andre steder. For 2023 er aktivitetsmålet 50 % av de 80 %. Det planlegges fortsatt innfasing av aktivitet stegvis, det vil si at noen av fagområdene ikke vil ha helårseffekt for 2023. Dette gjelder både på kirurgiske fag og medisinske fag. Foreløpig er ikke all aktivitet kommet i gang som følge av manglende spesialistressurser.

DMS-et er fortsatt i en prosjektfase. Eksisterende aktivitet av jordmorstyrt fødestue (tilhørende kirurgisk klinikk), dialyse og spesialpoliklinikk vil koordineres inn med øvrig drift av DMS-et. Mye av den polikliniske aktiviteten vil være en dreining av aktivitet fra de ulike klinikkene i sykehusene til DMS-et. Det er behov for å intensivere og øke ambuleringsstakten i de somatiske klinikkene for å kunne nå målet om planlagt aktivitet. Planlagt intermedieærpost er utsatt og det må gjøres faglige og økonomiske vurderinger før man går videre med planene.

En oppstart av intermedieærpost vil medføre økte kostnader knyttet til personell. Ved full drift er kostnaden beregnet til 15 mill. kroner. En del av disse kostnadene skal imidlertid deles med kommunene. Det er foreløpig ikke avklart hvilke pasienter som vil være aktuelle for intermedieærposten. I en oppbyggingsfase er det hensiktsmessig å starte opp med et redusert

tilbud for å bygge videre opp. En økt aktivitet ved DMS Sør-Helgeland vil medføre at tilsvarende aktivitet kan reduseres ved de øvrige lokasjonene.

Psykisk helse og rus

Styrking og videreutvikling av psykisk helse og rus har særlig oppmerksomhet, og videreutvikling av kvalitet i tilbudene, spesielt for barn og unge bør prioriteres. Foretaket har hatt en økning av henvisninger innen BUP. Det forventes også en økning i antall henvisninger til VOP slik det har skjedd i ved de øvrige foretakene i region. Aktiviteten i TSB poliklinikk ved Helgelandssykehuset er lavere enn landsgjennomsnittet. Det er et mål om å få opp denne aktiviteten. Det brukes i dag store summer for å kjøpe døgnbaserte rustjenester i resten av landet. En del av dette kunne foretaket ha håndtert selv med større døgnkapasitet, mens noe er spesialiserte tilbud som vi ikke har kompetanse på i dag. Rekruttering, spesielt leger og psykologer vil være et prioritert område innen Psykisk helse og TSB. I bærekraftsanalysen er det lagt inn med økte kostnader for 2024 med 1,0 mill. kr, med en økning på 1,0 mill. kr hvert år fremover i planperioden.

Helseforetaket har utredet mulighetene for å etablere en psykiatrisk akuttavdeling på Helgeland. Det er ikke gjort videre vurderinger eller beslutninger rundt en eventuell gjennomføring, og det har så langt ikke vært noen involvering av styret eller Helse Nord. Økte kostnader i forhold til psykiatrisk akuttavdeling er ikke tatt med i bærekraftsanalysen.

Vedlikehold

Foretaket har stort etterslep i vedlikeholdskostnadene, noe som har medført økte investeringskostnader og leiekostnader. For å unngå ytterligere brekkasjer og vedlikeholdsetterslep ønsker foretaket å øke vedlikeholdskostnadene med 10,0 mill. kr i planperioden til Nye Helgelandssykehus er ferdigstilt.

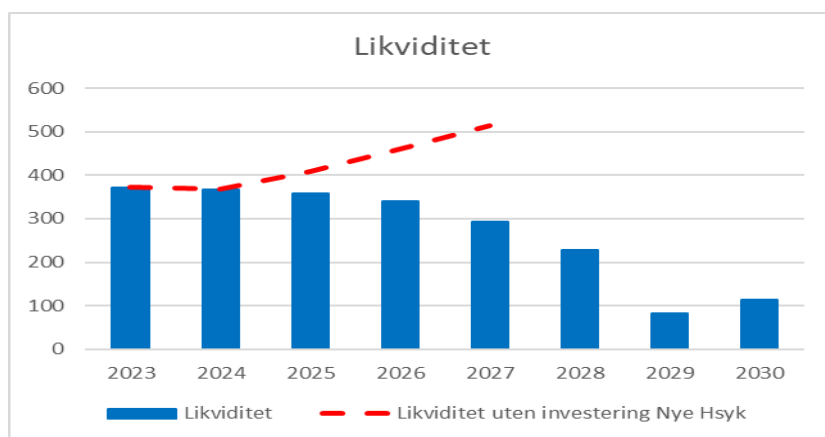
Andre prioriteringer og styrkninger er en generell avsetning på kostnadsøkninger foretaket erfaringsmessig får i årene fremover.

3.5 Kontantstrøm

Analysen under viser de gitte forutsetninger i bærekraftsanalysen hvor Helgelandssykehuset HF leverer økonomisk resultat på minus 10,0 mill. kr i henhold til prognose for 2023 og et resultat i henhold til resultatkrav i årene fremover. Likviditeten vil, under forutsetning av oppnåelse av resultatkravet, forbedre seg i årene fremover. Hvis resultatkravet ikke oppnås vil likviditeten bli tilsvarende redusert i planperioden.

Fra 2023 øker investeringsrammen betydelig og for planperioden er det lagt inn 2,5 milliarder kr for Nye Helgelandssykehuset. I investeringsoversikten er det satt av 2,0 milliarder kr fra Helse Nord, som er p50 rammen. Helse Nord har selv satt av 0,5 milliarder til p85 ramme for nytt Helgelandssykehus.

Kontantbeholdningen til Helgelandssykehuset er på 457 mill. kr ved inngangen av 2023. Egenkapitalkravet for en investering på 2,5 milliarder er 500 mill. kroner.

Grafen over er basert på de forutsetningene som ligger i tabell under:

Likviditetsberegning	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter									
Budsjettert resultat	-10	47	47	47	47	5	5	5	5
Avskrivninger/nedskrivninger	57	61	63	65	66	66	164	168	169
Diff pensjonskostnad/premie									
Andre endringer i omløpsmidler/kortsiktig gjeld som påvirker likviditet						-40	-40	-40	-40
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	47	108	110	112	113	31	129	133	134
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter									
Ubrukte investeringsrammer tidligere år	-30	-20	-20	-10	-10				
Investeringsbudsjett vedtatt investeringsplan	-103	-93	-50	-50	-50	-45	-45	-45	-45
Investeringsbudsjett Nye Helgelands sykehuset			-50	-70	-400	-700	-1280		
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-133	-113	-120	-130	-460	-745	-1 325	-45	-45
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter									
Innbet ved opptak av lån Nye Helgelands sykehuset					300	650	1050		
Avdrag lån Nye Helgelands sykehuset								-57	-57
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0	0	0	300	650	1 050	-57	-57
Netto endring i kontanter	-85	-4	-10	-18	-47	-64	-146	31	32
IB 01.01	457	372	368	358	340	293	229	83	114
UB 31.12	372	368	358	340	293	229	83	114	146
Ramme for kassakreditt	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.6 Lånebehov

Det er ingen nye lånebehov enn det som er skissert/planlagt i forhold til Nye Helgelandssykehuset.

4.0 Innspill til Driftsbudsjett 2024-2027

4.1 Poliklinisk forbruk

I forbindelse med oppdatering av den regionale inntektsmodellen i Helse Nord i 2017 og 2018 kom det fram at Helgelandssykehuset har et for høyt poliklinisk forbruk innen somatikken. Med bakgrunn i dette ble Helgelandssykehuset lagt inn med et trekk i basisrammen på 4,5 mill. kroner.

Gjennom arbeidet som innsiktsteamet i Helse Nord gjør for regionen nå, viser det seg at det polikliniske forbruket for Helgeland er på nasjonalt snitt. Trekket basert på et for høyt poliklinisk forbruk bør derfor avsluttes.

Foretaket har på enkelte områder lange ventelister. Det er satt i gang et oppryddingsarbeid for å redusere ventelistene. Det fører til noe økt aktivitet i perioden. Kortere ventelister betyr økt kvalitet og pasientsikkerhet, men det er krevende å håndtere ventelistearbeidet når dette utløser trekk i basisrammen og det økonomiske incentivet virker negativt.

4.2 Vedlikeholdskostnader

Foretaket har stort etterslep i vedlikeholdskostnadene, noe som har medført økte investeringskostnader og leiekostnader. For å unngå ytterligere brekkasjer og vedlikeholdsetterslep ønsker foretaket å øke vedlikeholdskostnadene med 10,0 mill. kr i planperioden til Nye Helgelandssykehus er ferdigstilt.

4.3 Utdanning sykepleiere

Foretaket er helt avhengig av å rekruttere godt. Samtidig er det stor konkurranse om de tilgjengelige personellressursene. Erfaring tilsier at det beste er å utdanne/videreutdanne egne leger, sykepleiere og annet helsepersonell. Ved medisinsk – og kirurgisk klinikk er det utfordringer med høy turnover på LIS 2/3. For å sikre bedre rekruttering, og stabilisering til denne faggruppen er det behov for en styrking.

4.4 Medisinstudenter

Det har vært jobbet med mottak av medisinstudenter for gjennomføring av 6. studieår i Helgelandssykehuset fra 2025, i tråd med punkt 9 i protokoll fra foretaksmøte i Helse Nord RHF 27. januar 2020:

«For å styrke rekrutteringen av leger på Helgeland ber styret adm. direktør om å ta initiativ til et samarbeid med Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet slik at medisinstudenter får gjennomført 5. og 6. år av utdanningen på Helgeland, etter modell fra Bodø og Hammerfest.»

Det er opprettet kontakt og gjennomført møter/befaring sammen med Universitetet i Tromsø. Det er tilfredsstillende forutsetning for å gjennomføre 5-6 år av medisinstudie på Helgeland, selv om mye må avklares før dette eventuelt kan iverksettes, inkludert antall studenter og finansieringsmodell. Helgelandssykehuset ser dette som et verdifullt tiltak for faglig utvikling, bredden av tilbudene i helseforetaket og for rekruttering av leger. Det bes om 2,0 mill.kr i denne sammenhengen.

5.0 Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan

Helgelandssykehuset er bedt om å gi «Innspill til justeringer av vedtatt investeringsplan, herunder periodisering av vedtatte større prosjekter» til Helse Nord RHF.

Tildelt investeringsramme fra Helse Nord RHF:

Investeringsplan - Totale rammer inkl prisstigning til ferdigstillelse og byggelånsrenter	Sum tidligere år	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	SUM inkl tidl. År
Helgelandssykehuset											
Utvikling av Helgelandssykehuset P50	20 000	0	0	0	50 000	70 000	400 000	700 000	760 000		2 000 000
Korona-investeringer styresak 104-2020	24 800										24 800
Tarmscreening			3 700								
Til HF-styrets disposisjon (MTU, ambulanser, KLP mv.)		70 000	60 000	50 000	50 000	50 000	50 000	45 000	45 000	45 000	
SUM Helgelandssykehuset		70 000	63 700	50 000	100 000	120 000	450 000	745 000	805 000	45 000	

Som tabellen over viser er det i planen lagt inn økte rammer for Helgelandssykehuset fra og med 2025 i forbindelse med videreutvikling av helseforetaket/Nye Helgelandssykehuset. For året 2024 og fremover er foretaket tildelt 50,0 mill. kr pr år til øvrige investeringer.

Som vist i tidligere styresaker har Helgelandssykehuset registrert medisinteknisk utstyr for ca. 360 mill. kroner. Hvis man regner i snitt åtte års levetid på utstyrsparken representerer det utskiftninger for ca. 45 mill. kr årlig. Mye kostbart utstyr som CT og MR er på vei til å gå ut av sin levetid. Vi anslår investeringer de neste fem årene på ca. 100 mill. kroner.

Det totale oppgraderingsbehovet for foretakets bygningsmasse er estimert til ca. 717 mill.kr der 266 mill.kr representerer tiltak som bør gjøres i perioden 0-5 år. I tillegg er mye av vår bygningsmasse uegnet til formålene, noe som skaper tungvinte arbeidsrutiner, dårlig fysisk arbeidsmiljø og kostbar drift. Det er ikke avsatt midler til tilpasninger, ombygginger, utvidelser eller tiltak som drives av for eksempel sikkerhetstiltak, endret arealbehov eller teknologi. Høyere kvalitet på bygg handler også om attraktivitet i arbeidsmarkedet.

Oppgradering av tilstand og egnethetstilpassing av disse arealene må sees i sammenheng og finansieres de nærmeste år. Det har gjennom flere år vært merknader fra ansatte, verneombud og arbeidstilsyn på ambulansestasjonene og bygg innenfor psykiatrien. Utfordringene i psykiatrien løser vi nå med å leie nye lokaler eksternt.

Kostnadmessig ser investeringsbehovet omtrent slik ut:

	2023	2024	2025	2026	2027
Ambulansebiler	10 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
KLP-kapital innskudd	5 800 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
IKT og e-helse	8 000 000				
Nye CT SSJ og MIR	30 000 000		40 000 000		
MTU (vedl.h.behov ift. Levetid)	40 000 000	50 000 000	50 000 000	45 000 000	45 000 000
Bygg Oppgradering (behov MulitMap)	70 000 000	76 000 000	70 000 000	54 000 000	
Tilpasning bygg, flytting Akutt- og døgnvirksomhet	85 000 000				
Totalt					
Tilgjengelig ramme	63 700 000	50 000 000	50 000 000	50 000 000	50 000 000

Tabell: Investeringsbehov

5.1 Overføring akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen

Det vises til oversendelse av 07.03.23 (vår ref. 23/604-1) som inneholder styredokumenter knyttet til sak 9, 10 og 11 som alle ble behandlet i Helgelandssykehusets styremøte 22.02.23, samt presseprotokoll fra samme møte.

Helgelandssykehuset anmoder Helse Nord RHF om videre styrebehandling av **sak 10** (renovering og tilpasninger av sykehusbygget i Sandnessjøen) og administrativ behandling av **sak 11** (ny ambulansestasjon i Mosjøen) i tråd med konsernbestemmelser for investeringer.

Styresak 9, 10 og 11 har en gjensidig avhengighet. En gjennomføring av styrets vedtak i de aktuelle sakene vil være av stor økonomisk, faglig og organisatorisk betydning for Helgelandssykehuset.

I styresak 9-2023 vedtok styret i Helgelandssykehuset en overgang fra tre til to akutt- og døgnvirksomhet på Helgeland gjennom en overføring av all akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen. Dette er effektivering av vedtak fattet av styret i Helse Nord RHF den 18.12.19 i sak 137-2019 (strukturvedtaket). Den økonomiske gevinsten ved å redusere antall vaktlinjer og døgndrift er beregnet til ca. 45. mill. kr per år og vil være det viktigste tiltaket for å gi varig bedring av foretakets økonomiske situasjon og bæreevne med tanke på videre utvikling av Nye Helgelandssykehuset.

Oppgradering og tilpasninger av sykehusbygget i Sandnessjøen er en forutsetning for å kunne slå sammen akutt- og døgntilbudet.

Sak 10, om renovering og tilpasninger av sykehusbygget i Sandnessjøen, beskriver to momenter:

1. Det er et stort vedlikeholdsetterslep på sykehuset i Sandnessjøen som må løses før aktiviteten i bygget økes. Kostnaden til dette er beregnet til 70 mill. kroner. Renoveringen vil være av varig karakter og vil ikke være til hinder for videre arbeid med Nye Helgelandssykehuset.
2. Det må gjøres rokader og tilpassinger for å kunne ta imot akuttvirksomhet og senger fra Mosjøen på en god måte. Kostnaden til dette er beregnet til 15. mill. kroner. Rokadene vil legge til rette for mer effektiv drift og vil bidra til å redusere personellforbruket.

Vedlikeholdsbehovet er av en slik karakter at tiltak må gjennomføres uavhengig av overføringen av aktivitet fra Mosjøen. Det er vår vurdering at det ikke vil være mulig å opprettholde forsvarlig drift på alle områder i dagens bygg inntil en eventuell gjennomføring av bygningsmessige tiltak i forbindelse med prosjektet Nye Helgelandssykehuset.

Fusjoneringen av akutt- og døgnvirksomheten og mer rendyrkede elektive tjenester i Mosjøen vil gi en helt nødvendig effektivisering og en mer fremtidsrettet organisering og

faglig utvikling i hele Helgelandssykehuset. Løsningen gir også mulighet for å beholde viktig kompetanse og personell i Mosjøen samtidig som nødvendig kapasitet kan sikres og det samlede helsepersonellforbruket reduseres.

Helgelandssykehuset gir innspill på økt investeringsramme på 85. mill. kr til renoveringer og tilpassinger for å gjøre sykehuset i Sandessjøen i bygningsmessig stand til å overta aktivitet fra Mosjøen. Investeringen vil bidra til en årlig besparelse på ca. 45. mill. kroner.

5.2 Utbytteplan ambulanserbiler

For å sikre forsvarlig teknisk drift og unngå utskifting av et stort antall ambulanserbiler samtidig, har årlig utskifting vært praktisert siden 2006. Utgående ambulanserbiler overføres til Pasientreiser, som benytter disse som syketransportbiler. Prinsippet er forankret i ambulansereplanen fra 2016. De siste 4 årene har vi byttet ut 3 ambulanserbiler pr år. I 2022 kjørte ambulansebilene 742 794 km, en økning på 16 % siden 2019. Fra andre halvår 2024 forventes årlig kjørelengde å øke ca. 150 000 km på grunn av overføring av sykehusfunksjoner fra Mosjøen til Sandnessjøen. Ambulanserbiler slites raskere enn andre biler på grunn av utrykningskjøring. Vi ser at driftskostnadene øker kraftig etter ca. 200 000 kjørte kilometer. Et opphold i planlagt utbyttingstakt vil kunne medføre driftsavbrudd og kraftig økning i servicekostnader for operative ambulanserbiler.

5.3 Generelt investeringsbehov

Som vist under punkt 5.0 har foretaket et stort etterslep av vedlikehold og MTU over mange år som kommer av lave investeringsrammer og utsettelse i forbindelser med Nye Helgelandssykehuset. I tillegg har ikke investeringsrammen blitt prisjustert og medisin teknisk utstyr er blitt dyrere. Dette medfører at investeringsrammen har blitt knappere med årene og Helgelandssykehuset har ikke investeringsmidler for å kunne gjennomføre nødvendige oppgraderinger i MTU og bygg. Det foreslås derfor en økt investeringsramme på 30,0 mill. kr fra 2025 og videre fremover i planperioden.

6.0 Effekt på bærekraftsanalysen av foreslåtte tiltak

Overføring av akutt- og døgnvirksomhet fra Mosjøen til Sandnessjøen i tråd med styrets vedtak i sak 9, 10 og 11 innebærer en investering på 85,0 mill. kr og reduserte kostnader på 45 mill. kr pr. år i form av redusert antall vaktlinjer og døgndrift.

Økt investeringsramme som foreslått i punkt 5.2 vil bety at foretaket kan redusere brekkasjer på medisin teknisk utstyr og ha en bedre planlegging av innkjøp. Vedlikehold og oppgradering av bygg kan gjennomføres. Det vil igjen gi lavere driftskostnader både direkte og indirekte som estimert i tabell under.

Tabellen under viser de resultat messige effektene ved å foreta de foreslåtte tiltakene:

Bærekraftsanalyse HSYK HF (mill kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Vedlikeholdskostnad	20,0								
Økt avskrivningskostnad		2,1	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Besparelse redusert vaktlinje og døgndrift		-22,5	-45,0	-45,0	-45,0	-45,0	-45,0	-45,0	-45,0
Generelt investeringsbehov - avskrivninger			1,5	4,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Redusert brekkasje/ driftskostnader			-5,0	-10,0	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0

7.0 Momenter som ikke er tatt inn i bærekraftanalysen

Momenter som ikke er tatt inn i bærekraftanalysen, men som vil påvirke den økonomiske situasjonen i Helgelandssykehuset i langtidsperioden.

Økte transportkostnader for prehospital klinikk

Det må beregnes økende transportkostnader og økende utgifter for pasientreiser pga.:

- Økte drivstoffpriser
- Økende antall transportoppdrag /pasientreiser
  - Generell økning i ambulansetransporter
  - Sammenslåing av legevaktdistrikter medfører lengere reisevei til legevakt
  - Sentralisering av sykehusfunksjoner
  - Fritt sykehusvalg

Akutt psykiatrisk sengepost i Helgelandssykehuset:

Det pågår et utredningsarbeid med tanke på etablering av akuttpsykiatrisk sengepost i Ny Helgelandssykehuset. Kostnadsbildet er foreløpig ikke klart, men beregnet opprettelse vil være mot slutten av langtidsperioden, tidligst i 2026.